

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně: **B. M.**, zast. JUDr. Václavem Kronďem, advokátem, se sídlem Karlovy Vary, Dr. D. Bechera 19, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, Praha 5, Křížová 25, o plný invalidní důchod, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni č. j. 17 Cad 71/2003 – 76 ze dne 13. 1. 2004,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 24. 1. 2003 přiznala žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení žalobkyni od 28. 10. 2002 částečný invalidní důchod podle ustanovení § 44 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění, ve výši 3957 Kč měsíčně. Ve výroku tohoto rozhodnutí dále uvedla, že podle nařízení vlády č. 438/2002 Sb. se od ledna 2003 zvyšuje procentní výměra částečného invalidního důchodu na 2748 Kč měsíčně, základní výměra se nezvyšuje. V odůvodnění rozhodnutí pak popsala způsob výpočtu částečného invalidního důchodu.

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně žalobu, v níž se domáhala přiznání plného invalidního důchodu. Poukazovala na to, že v roce 1984 podstoupila operaci štítné žlázy, a poté se její zdravotní stav výrazně zhoršil. Popisovala svoje potíže, dále poukazovala na odborné lékařské nálezy lékařů, u nichž se léčí. Poukazovala dále na ustanovení § 39 odst. 1 a 2 zákona č. 155/1995 Sb., a dovolávala se toho, aby jí byl přiznán plný invalidní důchod.

Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 13. 1. 2004, č. j. 17 Cad 71/2003 – 76, žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve svém rozhodnutí vycházel z obsahu posudkového spisu a z posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Plzni ze dne 19. 5. a 2. 6. 2003 a jeho doplnění ze dne 30. 6. 2003, 6. 10. 2003, 20. 10. 2003 a 15. 12. 2003. Z těchto důkazů vzal za prokázané, že rozhodujícím zdravotním postižením žalobkyně v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu byl stav po totální strumectomii pro Grawesovu tyreotoxikosu, a dále šlo o postresekční hypothyreosu kompenzovanou léčbou, způsobující pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., v platném znění, kapitoly IV. položka 9.2b (v rozmezí 20 – 40 %) o 40 %. Uvedený pokles byl zvýšen o dalších 10 procentních bodů pro ostatní diagnózy uvedené v diagnostickém souhrnu, na celkových 50 %. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobkyně značně neztěžoval obecné životní podmínky a nešlo o schopnost vykonávat pro zdravotní postižení soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek. V obsáhlém odůvodnění rozsudku, v němž se soud zabýval postupně vznášenými námitkami žalobkyně, pak dospěl k závěru, že žalobkyně ke dni vydání napadeného rozhodnutí, t. j. k datu 24. 1. 2003, nebyla plně invalidní podle ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ale byla částečně invalidní podle ustanovení § 44 odst. 1 téhož zákona s tím, že částečná invalidita vznikla dne 28. 10. 2002. K požadavku žalobkyně na přibrání znalce z oboru endokrinologie uvedl soud, že nejsou pochybnosti o úplnosti, přesvědčivosti, logičnosti a celistvosti posudkových závěrů, vypracovaných Posudkovou komisí MPSV v P., a neshledal proto pro ustanovení znalce z oboru endokrinologie podmínky ve smyslu § 127 odst. 1 o. s. ř. Poté konstatoval, že žalobu neshledal důvodnou, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Proti tomuto rozsudku podala včas kasační stížnost žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“), a to z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Namítala, že soud nesprávně posoudil právní otázku týkající se její úplné invalidity, když se spokojil se závěry Posudkové komise MPSV v P. Posudkové hodnocení od odborných lékařů bylo v neúplném znění a k lékařským zprávám, které byly ve fotokopii doloženy, nebylo podle názoru stěžovatelky dostatečně přihlédnuto, a to přesto, že lékařské zprávy byly 19. 5. 2003 dány posudkové komisi k dispozici. Namítala dále, že neustanovením nezávislého znalce rozhodoval soud na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci, a tato vada měla za následek podle stěžovatelky vydání nezákonného rozhodnutí o věci samé. Stěžovatelka dále konstatovala, že se v současné době léčí ve Vojenské nemocnici ve S. v P., kde podstoupila veškerá vyšetření a dodržuje předepsanou léčbu. V rámci těchto vyšetření bylo zjištěno, že jejímu tělu chybí životně důležitý hormon parathormon. Bylo jí sděleno, že její zdravotní stav je velmi vážný, a tento stav, stejně tak, jako její společenské a pracovní uplatnění, se bude pouze zhoršovat. Stěžovatelka vyslovila přesvědčení, že posudková komise její zdravotní stav neposoudila objektivně, když jí přiznala pouze částečný invalidní důchod. Má za to, že v jejím případě byly dány podmínky pro přiznání plného invalidního důchodu. Navrhovala, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Přesto, že v posuzované věci dospěl Nejvyšší správní soud k jiným závěrům než soud krajský, neshledal, že by řízení před soudem bylo zmatečné nebo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, a ani neshledal,

že by napadené rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné, nebo že by šlo o případ, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.

Z obsahu posudkového spisu, a to ze záznamu o jednání Okresní správy sociálního zabezpečení v Karlových Varech ze dne 10. 10. 2002 bylo zjištěno, že uvedeného dne bylo předmětem jednání řízení o přechodu z pracovní neschopnosti do invalidity podle § 94 zákona č. 582/1991 Sb. Bylo konstatováno, že stěžovatelka je v pracovní neschopnosti od 29. 10. 2001, a podpůrní doba pro výplatu nemocenských dávek končí dne 28. 10. 2002. Podle posudkových závěrů činil pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., v platném znění, podle kapitoly IV. položky 9.2b – 35 %. Nejednalo se o zdravotní postižení umožňující soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek, a dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav stěžovatelce značně neztěžoval obecné životní podmínky. Lékař okresní správy sociálního zabezpečení uzavřel, že stěžovatelka není plně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ale je částečně invalidní podle § 44 odst. 1 téhož zákona. Datum vzniku invalidity bylo stanoveno na 10. 9. 2002. Na základě tohoto posudku bylo vydáno rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení Karlovy Vary ze dne 10. 10. 2002, kterým bylo rozhodnuto tak, že stěžovatelka není plně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ale je částečně invalidní podle § 44 odst. 1 téhož zákona. Proti tomuto rozhodnutí podala stěžovatelka odvolání. Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení, pracoviště v Plzni, ze dne 3. 12. 2002, č. j. ČSSZ/5014/57/675/02/Sá, bylo odvolání stěžovatelky zamítnuto a napadené rozhodnutí potvrzeno. Proti posledně uvedenému rozhodnutí podala stěžovatelka žalobu ke Krajskému soudu v Plzni a věc byla vedena pod sp. zn. 17 Cad 38/2003. Usnesením ze dne 4. 3. 2003, č. j. 17 Cad 38/2003 – 13, Krajský soud v Plzni odmítl žalobu a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozhodnutí dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je podkladovým rozhodnutím ve smyslu § 89 zákona č. 582/1991 Sb., t. j. pokladem pro rozhodnutí orgánu příslušného rozhodovat o zákonném nároku na dávku důchodového pojištění, kdy soud takové rozhodnutí může přezkoumat jen při rozhodování o žalobě proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení o důchodu. Konstatoval, že uvedené rozhodnutí správního orgánu je z přezkoumání soudu vyloučeno podle § 68 písm. e) a § 70 písm. d) a f) s. ř. s. Návrh proto podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítl.

Z obsahu dávkového spisu, který si vyžádal Nejvyšší správní soud od České správy sociálního zabezpečení, bylo zjištěno, že žádostí ze dne 1. 11. 2002 požádala stěžovatelka o částečný invalidní důchod s tím, aby jí byl tento důchod přiznán od 28. 10. 2002. Přezkoumávaným rozhodnutím žalované ze dne 24. 1. 2003, č. 605 822 1576, byl stěžovatelce přiznán částečný invalidní důchod od 28. 10. 2002 ve výši 3957 Kč měsíčně.

Podle § 4 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. (druhy důchodů a jejich výše) se z pojištění poskytují tyto důchody: a) starobní, b) plný invalidní, c) částečný invalidní, d) vdovský a vdovecký, e) sirotčí.

Podle § 81 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. se řízení o přiznání dávky důchodového pojištění zahajuje na základě písemné žádosti. Za den uplatnění nároku na tuto dávku se považuje den, kdy se oprávněný poprvé obrátil na příslušnou organizaci nebo na příslušný orgán se žádostí o její přiznání.

Podle ustanovení § 81 odst. 3 téhož zákona zahájení řízení o dávku důchodového pojištění brání tomu, aby v téže věci probíhalo jiné řízení. Zahájení řízení o plný invalidní důchod brání tomu, aby bylo zahájeno řízení o částečném invalidním důchodu; zahájení řízení

o částečný invalidní důchod brání tomu, aby bylo zahájeno řízení o plném invalidním důchodu. Ustanovení předchozích vět však neplatí, probíhají-li v téže době řízení o přiznání částečného invalidního důchodu a přezkumné řízení soudní z důvodu odnětí plného invalidního důchodu.

Podle ustanovení § 86 odst. 3 téhož zákona orgán rozhodující o plném invalidním důchodu nebo částečném invalidním důchodu rozhodne bez nové žádosti i o částečném invalidním důchodu nebo plném invalidním důchodu, jestliže v průběhu řízení o přiznání důchodu (§ 81 odst. 1) zjistí, že občan je částečně invalidní nebo plně invalidní.

Z výše uvedeného plyne, že stěžovatelka svou žádostí ze dne 1. 11. 2002 požádala o přiznání částečného invalidního důchodu od 28. 10. 2002. Přezkoumávané rozhodnutí správního orgánu ze dne 24. 1. 2003 je tedy rozhodnutím, kterým bylo zcela vyhověno žádosti stěžovatelky ze dne 1. 11. 2002. Uvedené rozhodnutí obsahuje pouze jeden výrok, a to výrok o přiznání částečného invalidního důchodu od 28. 10. 2002 ve výši 3957 Kč měsíčně. Výrok o plném invalidním důchodu rozhodnutí neobsahuje, neboť stěžovatelka o takovou dávku nepožádala, a nedošlo ani k situaci, že by v průběhu řízení orgán rozhodující o částečném invalidním důchodu v průběhu řízení o přiznání důchodu (§ 81 odst. 1) zjistil, že stěžovatelka je plně invalidní (§ 86 odst. 3). Stěžovatelka však v podané žalobě jako jediný žalobní bod uvedla, že jí měl být přiznán plný invalidní důchod. Stěžovatelka se tedy svým žalobním návrhem domáhala přiznání dávky, o niž nežádala a o které tedy nebylo ani rozhodováno a ohledně níž nebyly splněny ani podmínky ustanovení § 86 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb.

Krajský soud, který stěžovatelku nevyzval k doplnění žaloby o určení rozsahu napadeného rozhodnutí, zřejmě vycházel z toho, že žalobkyně nezákonnost rozhodnutí o přiznání částečného invalidního důchodu spatřuje v tom, že jí nebyl přiznán plný invalidní důchod, o nějž však nežádala. Soud, který ostatně neměl k dispozici dávkový spis, výše uvedená zjištění neposoudil (ani nemohl) a nad rámec výroku napadeného rozhodnutí prováděl obsáhlé dokazování o tom, zda žalobkyně byla či nikoliv ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí plně či částečně invalidní, ačkoliv mohl žalobu zamítnout, neboť žalobní body za výše popsané situace nemohly být uznány důvodnými.

Bylo-li tedy přezkoumávaným rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení zcela vyhověno žádosti stěžovatelky, která požádala o přiznání částečného invalidního důchodu od 28. 10. 2002, a v průběhu řízení o přiznání částečného invalidního důchodu nebylo Českou správou sociálního zabezpečení jako orgánem rozhodujícím o částečném invalidním důchodu zjištěno, že je stěžovatelka plně invalidní (§ 86 odst. 3), nelze se účinně žalobou proti takovému rozhodnutí domáhat přiznání plného invalidního důchodu, tedy zcela jiné dávky, než o jakou stěžovatelka požádala, a to za situace, kdy v průběhu řízení o částečném invalidním důchodu nebyly splněny podmínky pro rozhodnutí o plném invalidním důchodu podle § 86 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb.

Za této situace pak nelze dospět k jinému názoru než k tomu, že kasační stížnost stěžovatelky, brojící proti nesprávnému posouzení právní otázky týkající se plné invalidity a proti postupu soudu, který v řízení nepřizval znalce z oboru endokrinologie, nemůže být důvodná, neboť dokazování o tom, zda je stěžovatelka plně invalidní či nikoliv, nemělo být v tomto přezkumném soudním řízení vůbec vedeno. Ve vztahu k výroku, který je v napadeném rozhodnutí správního orgánu obsažen, tedy výroku o tom, že se stěžovatelce

přiznává částečný invalidní důchod od 28. 10. 2002 ve výši 3957 Kč měsíčně, stěžovatelka v žalobě ani v kasační stížnosti ničeho nenamítala.

Přestože Nejvyšší správní soud dospěl v posuzované věci k odchylným závěrům než krajský soud, neshledal, že by řízení před soudem bylo zmatečné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a neshledal ani, že by rozsudek soudu byl nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů nebo pro nesrozumitelnost. Řízení před soudem sice trpělo vadou spočívající v tom, že soud prováděl dokazování ve vztahu ke zjištění, zda stěžovatelka byla plně invalidní či nikoliv a překročil tak meze přezkumné činnosti soudu, které byly dány výrokem rozhodnutí správního orgánu, avšak tato vada neměla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Ve výroku rozsudku totiž soud zamítl žalobu z důvodu, že neshledal stěžovatelku ke dni vydání napadeného rozhodnutí plně invalidní, avšak proti samotnému výroku o zamítnutí žaloby nelze ničeho namítat, byť důvody, pro něž měla být žaloba zamítnuta, spočívají v jiných skutečnostech, než uvedl krajský soud, a jsou popsány výše. Vzhledem k výše uvedenému pak neshledal Nejvyšší správní soud podmínky pro postup podle § 110 odst. 1 s. ř. s. věty první za středníkem, neboť nespěl k závěru, že byly dány podmínky pro odmítnutí návrhu již před krajským soudem.

Z výše uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť stěžovatelka nebyla ve věci úspěšná a správní orgán nemá na jejich náhradu právo ze zákona (§ 60 odst. 1, 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. května 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu